

Ölümün kelimeleri

Ahmet Turgut

1975 yılında Malatya'da doğdu. 1994'de İTÜ İnşaat Mühendisliği bölümünden mezun oldu. 2004 yılından itibaren birçok TV dizisi ve sinema filminin senaryosunu yazdı. 2010 yılında ilk romanı "Bozkırın Sırrı" yayınlandı. Kerbela vakiasını konu edinen "Aşkın Şehidi", "Aşkın Elçisi", "Aşkın Secdesi" romanlarından oluşan üçleme 2015 yılında Kerbela Türbe Vakfı tarafından "Hz. Hüseyin (ks) Hizmetinde En İyi Metin Ödülü" aldı. 2016'da "Kalbim Kudüs'te Kaldı" romanı yayımlandı. Tarihi romanlar haricinde deneme-makale türünde "Temiz Akla Çağrı", Muhammedi Şuur ve Ahlak", "Kelimelerin Kalbi" ve "Akıl, Aşk ve Ötesi" kitapları bulunmaktadır.

Kimimiz aşktan yana nasıplıdır, kimimiz sağlıktan yahut mülkten. Kimileri bilginin ve erdemin izinde yaşar, kimileri şan şöretin. Vicdanının sesine kulak verenlerimiz de vardır, dünya yıkılsa umursamayanlarımız da. Nihayetiyle müşterek şahitliğimiz, insanlığın iki ortak paydasının doğum ve ölüm olduğudur. Nitekim yeryüzü nöbetini tamamlayıp kendisinden geriye hoş bir seda bırakan Âşık Veysel'in (1894-1973) dilinde "*iki kapılı han*"dır hayat. İki doğum kapısıdır, ikincisi ölüm. Biri karşılar, diğeri uğurlar. İkisinin arası bir ömürlük konukluktur.

Evet; doğumu ezel âleminden mülk âlemine gönderiliş, ölümü ise âhirete intikal bilenlerin indinde dünya bir misafirhanedir sadece. İnsan ise en kıymetli misafir... Bu şuurun 13. asra yansıyan gönül erlerinden Mevlâna Celâleddin, meşhur Mesnevî'sinin VI. cildinde doğumla birlikte ölüm davullarının vurulmaya başladığını ama kişinin bunu son nefeste işittiğini söyler.

Yine Mesnevî'de (III. cilt) "*Herkesin ölümü kendi rengindedir*" buyurur ve ekler: "*Ölümün insanı Hakk'a kavuşturduğunu unutup ondan nefret edenlere, korkunç düşmanlar gibi gelir ölüm. Ölüme dost olabilenlere ise dostane yaklaşır.*" Keza yaşadığı misafirhaneye tutkuyla bağlanmak yerine geldiği yurdu özleyenlerin indinde "*Hubbu'l-vatan, mine'l-iman*" (Vatan sevgisi imandandır) hadis-i şerifinin en zirve açılımı, silaya dönüş arzusudur, ezel yurduna yenden hicrete çıkarıcısına. Zaten böylesi

bir Hakk'a rücu aşkıyla yanıp tutuşan Mevlâna, vuslat habercisi saydığı vefatı tadınca adeta düğün gecesi (Şeb-i Ârus) yaşamışçasına uğurlandı beka âlemine. Onun gibi Yunus Emre (13. asır) de bizardır konuk edildiği şu misafirhaneden. Üstelik bilir ki; vefat sadece tadılır, son değildir asla. Bilakis ölümsüzlüğe aralanan kapıdır silaya dönüş. "*Bu dünya ol ahiretten içeri / Âşkın yeri var kimseler bilmez / Yunus öldü deyu sala verirler / Ölen hayvan imiş, âşıklar ölmez.*" Bunlar ve benzeri nice uyarıya rağmen nereden gelip nereye gittiğimizi unutarak korkarız aşınası olduğumuz şu misafirhaneden ayrılmaktan. Öyle ki; bilfiil ölecek bunu tecrübe etmekten korktuğumuz gibi, sevdiğimizimizin vefat yoluyla bizi terk etmesi de başlı başına bir korku uyandırır bizde.

Nitekim ölümün ayırdığı sevgililer her kültürde edebiyatın ana konularından birini teşkil ede gelmiştir. Kendi coğrafyamızdan bakınca ölümün ayırdığı sevgilileri anlatan en gönül titretici sedalardan birini Abdülhak Hamit Tarhan'da (1852-1937) buluyoruz. Sahi, "Makber" isimli şaheseri işitmeyen, hele de onun musiki formunu dinleyip derinden sarsılmayanımız yoktur muhtemelen. Ciğerden gelen bir "*Eyvah!..*" ile başlayan bu şiir, "*Ne yer ne yar kaldı / Gönüm dolu âh u zâr kaldı / Şimdi buradaydı gitti elden / Gitti ebede gelip ezelden*" dizeleriyle yüreğimizi dağlamaya koyulur. Soru-cevap yoluyla ilerleyen mısralar, zaman zaman isyana varan sorgulamalar eşliğinde hayat ve ölüm arasında tefekkürlere davet eder bizi. "*Ya Rab, öleyim mi neyleyim ben / Ayı mı ya-*

şayayım sevdiğimden?" Nihayetiyle Makber'den gönüllerde kalan derin iz, şairin eşi Fatıma Hanımın ayrılığına duyduğu ıstıraptır. Öyle ki; satırlar ölümsüz bir aşk vazeder. İronik olan ise eşinin vefatını Türk edebiyatının en mahzun şiirlerinden biriyle resmeden Abdülhak Hamid'in; Fatma Hanım'ın cenazesinde tanıştığı bir kadına âşık olup sonrasında onunla evlenmesidir.

Yine Tanzimat Dönemi şairlerinden Re-caizade Mahmut Ekrem (1847-1914) de vefat nedeniyle yaşadığı derin hüznü kaleme alır. Bu kez evladının ardı sıra yanan bir baba vardır karşımızda. "*Bu ayrılık bana yaman geldi pek / Ruhum hasta, kırık kolum kanadım / Ya gel bana ya oraya beni çek / Gözüm nûru, oğulcuğum, Nijad'ım.*" Servet-i Fünun romanının güçlü kalemlerinden Mehmet Rauf'un (1875-1931) satırlarına yansıyan ölüm de insanı eşinden dostundan, kardeşten atadan ayıran, çocukları öksüz ve âşıkları mahrum bırakan azaplar yekûnudur. Keza dönem şairlerinden Osman Fahri (1890-1920) de ölümü "zulüm" olarak niteler. Ağabeyi Ali Nusret'in ölümü üzerine kaleme aldığı bir şiirde "*Ah, zalim ölüm! Çabuk söyle / Hangi tırnaklarınla kıydın ona?*" diye seslenir. Lakin karşılıksız aşk yükünü taşıyamayarak genç yaşta intihara sürüklenir ve "Zalim" olarak vasfettiği ölümün tırnaklarını kendi elleriyle geçirir bedenine.

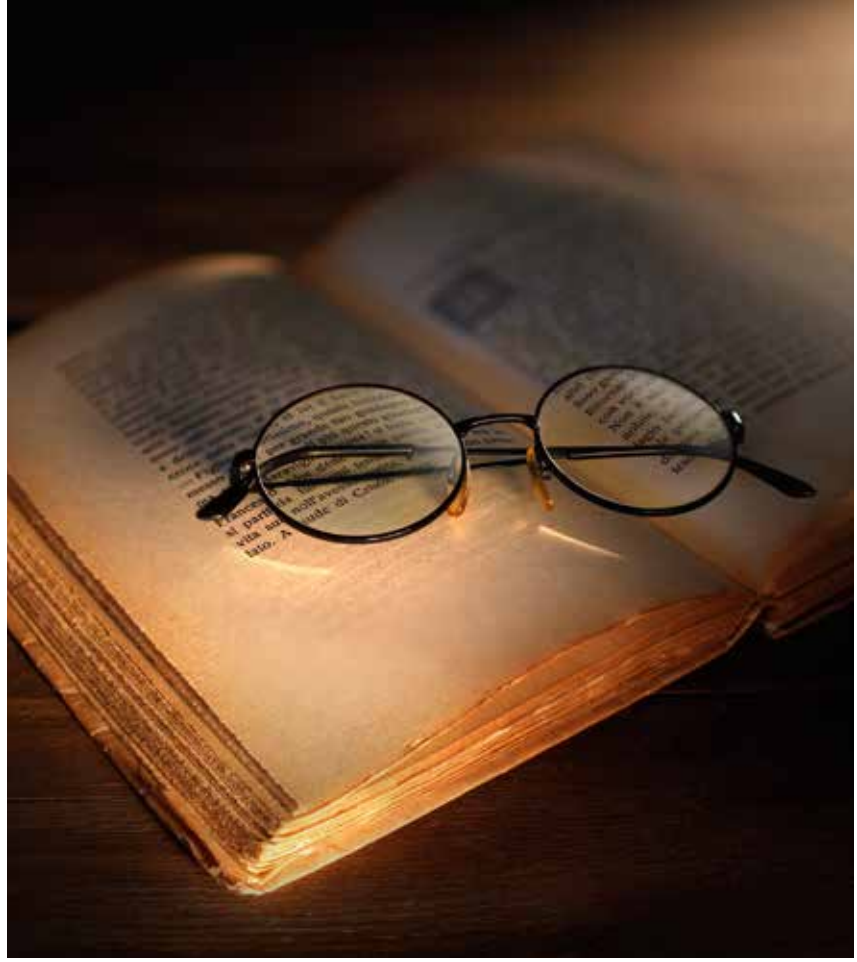
Cumhuriyet Dönemi şairlerimiz de sıklıkla ölüm temasını işler. Selefleri olan Tanzimat şairlerinin izince ölümü isyana gerekçe sayanlar da çıkar içlerinde.

Kadim geleneğin izince ölümü emanetlerin sahibine iadesi olarak görenler de... Dini duyarlılıkları baskın olmasa dahi Hecenin Beş Şairi'nden sayılan Faruk Nafiz Çamlıbel'e (1898-1973) göre ölüm, yeryüzünde başlayan rüyayın yer altında devam etmesidir adeta. Orhan Seyfi Orhon (1890-1972) da ölümü "ebedi uyku" olarak tasvirler. Ölüme karşı bu iyimser imaj, Yusuf Ziya Ortaç (1895-1967) da bir kademe daha yükselir. Öyle ki; ölüm artık "şefkatli bir anne" olarak sunulur. "*Son damla yaş bu servi gölgesine sinecek / Alnımı okşayınca ölümün anne eli.*"

Cahit Sıtkı Tarancı (1910-1956) ile birlikte yeniden bir korku teması haline gelir ölüm. Nitekim onun kaleminden beliren ölüm, güzel olan her şeyin katilidir ve apansız gelişile sinsi bir tuzaktır. "*Kapımı çalıp durma ölüm / Açmam / Ben ölecek adam değilim / Alıştım bir kere gökyüzüne / Bunca yıldır yoldaşımdır bulutlar.*" Ölüme karşı bu dik başlı duruşunu "Otuz Beş Yaş Şiiri"nde terk eder nedense. "*Neylersin ölüm herkesin başında*" der ve devam eder: "*Uyudun uyanamadın olacak / Kim bilir nerde, nasıl, kaç yaşında / Bir namazlık saltanatın olacak / Taht misali o musalla taşında.*"

Toplumsal Gerçekçilik akımının öncü isimlerinden Nazım Hikmet (1902-1963) de "Ölümün Sırrı" isimli şiirinde itidal telkin eder adeta. "*Bu sırrı sormağa karar verdim ben / Hayatı hicranla dolu ölüden / Baktı boş gözlerle âyet okurken / Dedî ben hayatı ölümdede gördüm.*" Yine Toplumsal Gerçekçi şairlerden Atilla İlhan (1925-2005) ölüm karşısındaki eşitliğimizi hatırlatır "An Gelir" isimli şaheserinde. "*Evvel zaman içinde / Kalbur saman ölür / Kubbelerde uğuldar Bâkî / Çeşmelerden akar Sinan / An gelir / -Lâ ilâhe illallah- / Kanunî Süleyman ölür.*"

Son asrın İslami duyarlılık sergileyen kalemeleri kadim geleneğin izince bakarlar ölüme. Onu kâh "ebedi haz diyarına yolculuk" yahut "emaneti Rabbe teslim etmek" olarak anlatırlar. Kâh ölümün öte âleme hicret olduğunu hatırlatıp onu "büyük randevu" olarak tasvir ederler. Keza "bayram"dır ölüm, "diriliş"tir. Nitekim İstiklâl şairimiz Mehmet Akif Ersoy'a (1873-1936) göre herkes yolcudur şu misafirhanede. Musalla ise en büyük ibreti dillendiren hatip kürsüsü sayılır. "*Ya Rab! Ne hatiptir ki makber / İnsanlara en derin meâli / Bir vahy-i bülemlend kudretleriyle / Telkin ediyor lisân-ı hâli.*"

Yahya Kemal (1884-1958) ölüme dair düşüncelerini "Sessiz Gemi" şiiriyle pay eder. "*Artık demir alma günü gelmişse zamandan / Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan / Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol / Sallanmaz o kalkışta ne mendil ne de bir kol.*" "Rindlerin Ölümü" isimli şiirindeyse "bahar ülkesi" olarak ölümü yâd eder. "Ölüm asude bir bahar ülkesidir bir rinde / Gönül her yerde buhurdan gibi yıllarca tüter / Ve serin serviler altında kalan kabrinde / Her seher bir gül açar, her gece bir bülbül öter." Nitekim mukaddere rızayı beşerî tasalarla buluştururken "Ölme kederde var, bize ürküntü vermiyor" der ve ekler: "*Lakin vatandan ayrılışın ıstıرابı zor.*"

Ölümü müjde ve güzellik olarak betimleyen Necip Fazıl (1904-1983), hayli üst perdeden bir ölüm imajı sunar. "Öleceğiz, müjdeler olsun, müjdeler olsun / Ölümde de öldüren Rabbe secdeler olsun!" "Ölüm güzel şey, budur perde arkasından haber / Hiç güzel olmasaydı ölür müydü Peygamber?" Keza ölümün ölümü şehitlerin ahvalince Erdem Bayazıt'ın (1939-2008) mısralarına da konu edilir. "Ölüm bize ne yakın / Bize ne uzak ölüm / Ölümsüz-

lülü tattık / Bize ne yapsın ölüm!" Ölüme kadim geleneğin izince yaklaşan kalemelerin son dönem üstadı Sezai Karakoç'tur (D:1933) şüphesiz. Öyle ki; irfani geleneğimizin "Ölmezden evvel ölmek" ilkesini "öleni ölümlerle diriltmek" olarak tasvirler ve onu vuslatın vesilesi sayar. "Öleni ölümlerle diriltmek / Ölümle sağ tutmak sağ olanı / Ölümün ışınıyla görmek / Karanlık gecede / Kara taştaki / Kara karıncayı."

O yüce Gönül Erinin sekiz asır evvelinden nefes verdiği "Yunus öldü deyu sala verirler / Ölen hayvan imiş âşıklar ölmez" beytine nazireymişçesine seslenen yine Sezai Karakoç'tur. "Şair, önce kendi ağıtını yaz / Binlerce ağıttan önce / Gün gelip saat çalınca / Vaktin olmaz kendi ağıtını söylemeye." Evet; şu misafirhanemizi değil, onun ve cümle misafirlerin Biricik Sahibini (cc) arzulayanların gönülünde can buldu "ölümün kelimeleri". "Kelimelerin ölümü" ise misafirhaneyi, her şeyin Sahibi (cc) ile değişenlerin elinden oldu. Rabb-i Rahim, kelimelerini öldürmeyen, bilakis O'ndan (cc) bir kelime olduğunu idrak etmek suretiyle ebet diriler arasına kattığı kullarından eylesin bizleri!